6. Ünite: Afetler ve Sürdürülebilir Çevre

Adı Soyadı: ..... Sınıf/No: ..... Tarih: ...../...../20.....

Konu tekrarı içindir, not verilmez. Her maddeyi ilgili haftanın dersinden sonra çöz; sayfa numaraları 10. Sınıf Coğrafya Ders Kitabı'ndandır. Aileyle yapılan maddelerde kişisel bilgi (adres, telefon, sağlık) yazma.

BÖLÜM 1 · Afetlerle Mücadelede İyi Uygulama Örnekleri

25-26. hafta · COĞ.10.6.1 · Kitap s. 170-179

1. Afetleri kitapta yazan başlıca önlemlerle eşleştiriniz; harfi parantez içine yazınız (s. 172-173).

1. Katie Kasırgası (ABD, 2023)	( )	**a)** Nükleer tesislerin deprem riski düşük bölgelere kurulması, tsunami erken uyarısı, hızlı tahliye
2. Rio Grande do Sul su baskını (Brezilya)	( )	**b)** Erken uyarı, halkın tahliye edilmesi, yer altı sığınaklarının kullanılması
3. Petropolis heyelanı (Brezilya)	( )	**c)** Yangın uyarı sistemleri, hızlı müdahale ekipleri, riskli faaliyetlerin yasaklanması
4. Fukushima Daiichi nükleer santral kazası	( )	**ç)** Akarsu yataklarının ve drenaj kanallarının ıslahı, akarsu yataklarına imar yasağı
5. Töhoku depremi ve tsunamisi (Japonya)	( )	**d)** Dik yamaçlara sağlam istinat duvarları, riskli yerleşmelerin güvenli alanlara taşınması
6. Muğla orman yangınları (2021)	( )	**e)** Zemini sağlam alanlara yerleşme, depreme dayanıklı mimari, halkın eğitilmesi

2. Afet türünün yanına A (gerçekleşmesi önlenemez: zararı azaltma ön planda) ya da Ö (gerçekleşmesini önleme ön planda) işaretleyiniz (s. 171).

a) Deprem	☐A ☐Ö	**b)** Tsunami	☐A ☐Ö	**c)** Kasırga	☐A ☐Ö	**ç)** Su baskını	☐A ☐Ö
d) Heyelan	☐A ☐Ö	**e)** Orman yangını	☐A ☐Ö	**f)** Kuraklık	☐A ☐Ö	**g)** Salgın	☐A ☐Ö

3. Şili (2015) ve Bem (2003) depremlerini karşılaştırınız; son satıra kısa bir çıkarım yazınız (s. 171).

	2015 Şili depremi	2003 Bem depremi
Büyüklük (magnitüd)		
Derinlik		
Süre		
Etkileri		
Büyüklüğü daha fazla olan depremin etkisi neden daha az olmuş olabilir?		

4. Çalışmanın afet yönetiminin hangi evresinde yapıldığını işaretleyiniz. Ön: afet öncesi (risk ve zarar azaltma, hazırlık) · Es: afet esnası (müdahale) · So: afet sonrası (iyileştirme) (s. 174).

a) Dere yatağı ıslahı	☐Ön ☐Es ☐So	**d)** Arama-kurtarma çalışmaları	☐Ön ☐Es ☐So
b) Erken uyarı sisteminin kurulması	☐Ön ☐Es ☐So	**e)** Halkın tahliye edilmesi	☐Ön ☐Es ☐So
c) Afet tatbikatı yapılması	☐Ön ☐Es ☐So	**f)** Zarar gören yerleşmelerin yeniden inşası	☐Ön ☐Es ☐So
ç) Binaların depreme karşı güçlendirilmesi	☐Ön ☐Es ☐So	**g)** Temel hizmetlerin yeniden sağlanması	☐Ön ☐Es ☐So

5. İyi uygulama künyesi: Gaziantep risk haritası (s. 175) ya da Potenza #weResilient (s. 176-177) örneklerinden birini seçip tabloyu doldurunuz.
Seçtiğim: ☐ Gaziantep ☐ Potenza

Amacı	
Hedef kitlesi	
Kapsadığı afet türü	
Özgün değeri	

BÖLÜM 2 · Afete Dirençli Yaşam Alanları

27. hafta · COĞ.10.6.2 · Kitap s. 180-184

6. Dirençli şehrin temel özelliklerini tanımlarıyla eşleştiriniz (s. 180).

1. Sağlamlık	( )	**a)** Kurumların ve toplumun değişime hazırlanma ve bu değişime hızla yanıt verme kapasitesi
2. Uyum sağlama	( )	**b)** Kriz ve afet anında yerel hizmetlerin hızla eski hâline getirilmesi kabiliyeti
3. Yedeklilik	( )	**c)** Bir yapının şok ve stres karşısında işlevini sürdürme gücü
4. Esneklik	( )	**ç)** Toplumun tüm paydaşlarının politikalara aktif katılımı ve uyumu
5. Kapsayıcılık ve entegrasyon	( )	**d)** Öngörülemeyen afette acil durum kaynağının devreye alınması; yedek kapasite
6. Kaynaklara sahip olma	( )	**e)** Geçmiş alışkanlıkları bırakıp olayın gereklerine göre süreci yönetme, sürekli gelişmeyi önceleme

7. Türkiye ve Japonya'da tsunami sonrası çalışmaları karşılaştırınız; metinde bilgi yoksa 'yok' yazınız (s. 182-183).

	Türkiye	Japonya
Örnek tsunami (yıl, depremin büyüklüğü)		
Uyarı ve izleme çalışması		
Baskın alanları ve halka bildirimi		
Kıyıda yapısal önlem		
Farkındalık çalışması		

8. İfade doğruysa D, yanlışsa Y işaretleyiniz (s. 180).

a) Dirençli şehirler yalnız doğal afetlere karşı hazır olan şehirlerdir.	☐D ☐Y	**d)** Plansız şehirleşme ve ekolojik dengenin bozulması afetlerin oluşmasına neden olmuştur.	☐D ☐Y
b) OECD'nin pilot şehirleri arasında Antalya ve Bursa vardır.	☐D ☐Y	**e)** Dirençlilik; hazırlıklı olmayı, uyum sağlamayı ve kurtulmayı içeren bir plan döngüsüdür.	☐D ☐Y
c) Dirençli Şehirler Raporu 2016'da hazırlanmıştır.	☐D ☐Y	**f)** Yedek kapasitenin hizmet sağlayıcı olarak görev yapması esneklik özelliğidir.	☐D ☐Y
ç) Direnç kavramı yalnız kentleşme disiplininde kullanılır.	☐D ☐Y	**g)** Yaşam alanı, insanların ve kentlerin işlevlerini yerine getirmek için gereksinim duydukları alandır.	☐D ☐Y

BÖLÜM 3 · Afetlerden Korunma

28-29. hafta · COĞ.10.6.3 · Kitap s. 185-189

9. Çalışmanın türünü işaretleyiniz. T: tehlike ve risk belirleme · E: tahmin ve erken uyarı · F: fiziksel ve yapısal zarar azaltma · Y: yapısal olmayan riskleri azaltma (s. 185-187)

a) Fay, kıyı ve dik yamaçlara göre yerleşmenin tehlikelerini saptama	☐T ☐E ☐F ☐Y	**d)** Heyelan riskli yamaçlarda istinat duvarı	☐T ☐E ☐F ☐Y
b) Japonya'da J-Alert sistemi	☐T ☐E ☐F ☐Y	**e)** Depreme dayanıksız binaların güçlendirilmesi	☐T ☐E ☐F ☐Y
c) Hindistan'da su baskını uyarı sistemi (FLEWS)	☐T ☐E ☐F ☐Y	**f)** Büyük eşyaların duvara sabitlenmesi	☐T ☐E ☐F ☐Y
ç) Akarsu yatağında taşkını önleme amaçlı ıslah	☐T ☐E ☐F ☐Y	**g)** Yatak ve koltukların pencere önüne konulmaması	☐T ☐E ☐F ☐Y

10. Evimiz depreme hazır mı? Listeyi ailenle incele, E (evet) ya da H (hayır) işaretle. Sonuçlar okula verilmez (s. 187).

Büyük, yüksek ve ağır eşyalar duvara sağlam biçimde sabitlendi.	☐E ☐H	Açık raflarda ağır ve sert cisim yok.	☐E ☐H
Yataklar ve koltuklar pencerelerin önünde değil.	☐E ☐H	Tekerlekli eşyalar sabitlendi.	☐E ☐H
Afet ve acil durum çantamız hazır, yerini biliyoruz.	☐E ☐H	Mahallemizdeki acil durum toplanma alanını biliyoruz.	☐E ☐H

11. Çalışma yaprağı: Afete Dirençli Toplum ve Afete Dirençli Yaşam Alanı kavramlarını kullanarak yaşadığın yerde riski yüksek afet türüne okulunun hazır olması için yapılması gerekenleri anlatan kısa bir metin yaz (s. 188-189).

.....

.....

.....

BÖLÜM 4 · Afet Bilinci

30-31. hafta · COĞ.10.6.4 · Kitap s. 190-195

12. Kitaba göre sınıflandırınız. H: afete hazırlık unsuru · B: afet bilincinin oluşum adımı · K: afet bilinci kazanmış toplumun koordineli hareket ettiği süreç (s. 190)

a) Ekipman ve malzemelerin stoklanması	☐H ☐B ☐K	**d)** İletişim stratejileri	☐H ☐B ☐K
b) Koordinasyon	☐H ☐B ☐K	**e)** Toplumsal katılım	☐H ☐B ☐K
c) Eğitim ve saha tatbikatları	☐H ☐B ☐K	**f)** Hayat kurtarma	☐H ☐B ☐K
ç) Afet çantası hazırlama	☐H ☐B ☐K	**g)** Toplumsal dayanışmanın sağlanması	☐H ☐B ☐K

13. Öğrenci topluluğumuzun planı (s. 191, 2. adım 1-6).

Çalışma alanı	
Kuruluş amaçları	
Topluluğun adı	
Görev dağılımı	
Seminerin konusu ve hedef kitlesi	

14. Aile afet ve acil durum planı: ailenle konuştuğunuz başlıkları işaretle. Adres, telefon, sağlık bilgisi buraya YAZILMAZ; plan evde kalır (s. 191, 2. adım 8).

Mahallemizdeki acil durum toplanma alanı	☐	Ailece buluşma yeri	☐	Afet anında iletişim yolu	☐
Çantanın yeri ve sorumlusu	☐	Evde güvenli yerler ve çıkış yolu	☐	Evdeki yapısal olmayan riskler	☐

15. Performans çalışması: karşılaştırma tablomun planı (s. 193).

Afet türü	
Ülkeler (en az iki)	
Karşılaştıracağım uygulamalar (3-5 ölçüt)	
Kaynaklarım	

ÖZ DEĞERLENDİRME

32. hafta · ünite sonu

16. Kendini değerlendir: E (evet) · K (kısmen) · H (henüz değil).

Afetlerle mücadelede farklı ülkelerin iyi uygulama örneklerini karşılaştırabiliyorum.	E K H	Afete dirençli yaşam alanının altı özelliğini örnekle açıklayabiliyorum.	E K H
Yaşadığım yerin özelliklerine göre afetlerden korunma uygulaması seçebiliyorum.	E K H	Afet bilincinin bana, aileme ve topluma faydalarını açıklayabiliyorum.	E K H